

מאת מו"ר הגה"צ המקובל

רבי **נסיים פּרץ** זצוק"ל

תומלל ונערך מתוך הקלטה של שיחה שנמסרה בערב יום הכיפורים בקהילת "הליכות עולם" בראשות הרב נסיים אלעד שליט"א בעיר אלעד.

שבת תשובה הכנה ליום הכיפורים

רבי עקיבא בא קודם כל לומר לנו, תדע לך שביום הכיפורים – אשריכם ישראל. לא בא להגיד לנו אוי לכם יהודים אם לא תיטהרו ביום הכיפורים, אלא אשריכם ישראל. וכך צריך להכנס ליום הכיפורים. בראש השנה צריך קצת לפחד, אך יום הכיפורים זה יום טוב לישראל, אתה יודע איזה שמחה יש לך? "פי-ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם מפל חטאתיכם, לפני ה' – תטהרו" (ויקרא ט"ז ל). אתה יכול להיות בריה חדשה. איזה יום! זה יום בעל עוצמה! זה יום אדיר בימי שנה! יום שהאדיר – אדיר במרום, השם, מתגלה בו. למרות שהקב"ה נמצא תמיד, וכל יום אנחנו מיטהרים לפני השם והשם מטהר אותנו – ביום הזה הוא מתגלה יותר מכל שאר ימות השנה.

"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וְטָהַרְתֶּם". אומרת המשנה "גל שנתלש, ובו ארבעים סאה, ונפל על האדם, ועל הכלים – טהורין" (משנה מקוואות ה' ו'). אם הגל נפל על אדם טמא והוא מתכוון להיטהר – הוא טהור, שהרי היה פה ארבעים סאה.

בא רבי עקיבא להגיד שביום הכיפורים יש אור מיוחד שמושפע לתוך העולם, אור של טהרה, שבאור הזה החטאים נמסים. באור הזה אין החטא פועל, כמו שאומר הפסוק "אם-חטאת, מה-תפּעל-בו" (איוב ל"ה ו'). באור האין-סוף, אור השם, החטא לא נוגע, החטא לא יכול לתפוס. אשריו מי שזוכה שיזרקו עליו המים טהורים האלה, מי שזוכה לטבול במקווה של היום הזה. הרי אסור אפילו להושיט אפילו אצבע קטנה למים ביום הכיפורים, חכמים אסרו כל ענין של רחיצה משום "ועיניתם". אבל אנחנו טובלים במקווה של השם, מקווה של אור השם. ממש. מקווה ישראל – ה'.

נדבר על היום שלפנינו, על יום הכיפורים. בטוחני שמבחינת ההלכה הרב כבר הכין אתכם, ועבר איתכם על כל ההלכות הרבות שנוגעות בפרט למי שיש לו בעיות, לאדם חולה, ולאדם שקשה לו להתענות. אבל עכשיו אנחנו נדבר על הבריאים בגופם ובנפשם.

מהי המהות של יום הכיפורים? על מה צריך לשים את הלב? הכל כתוב בגמרא, ליכא מידי. המשנה האחרונה במסכת יומא מדברת ממש על המציאות של יום הכיפורים.

"אמר רבי עקיבא: אשריכם ישראל, לפני מי אתם מיטהרין ומי מטהר אתכם – אביכם שבשמים, שנאמר "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וְטָהַרְתֶּם" (ויחזקאל ל"ו כ"ה), ואומר "מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה'" (ירמיהו י"ז י"ג), מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל" (משנה יומא, ח' ז).

אשריכם ישראל, לפני מי אתם מיטהרין ומי מטהר אתכם – אביכם שבשמים. לכאורה זה מאמר פשוט, ודאי, וכי רק ביום הכיפורים? הרי בכל יום אנחנו נמצאים לפני השם! ומביא פסוק – שנאמר "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וְטָהַרְתֶּם". והוא לא מסתפק בפסוק הזה. ידוע על פי כללי הש"ס, שכאשר מביאים פסוק אחד ולאחר מכן מביאים עוד פסוק, זה סימן שהפסוק הראשון לא מספיק וצריכים עוד ראייה ועוד חזוקה. ואומר "מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה'", מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל. כלנו שרים תמיד את קטע המשנה הזה בהילולא של הרשב"י כשהולכים לציון של רבי עקיבא, או סתם ככה. אבל קטע משנה זה קשור כולו לענין של יום הכיפורים.

אלא מה, הפסוק אומר "פי-ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם מפל חטאתיכם, לפני ה' – תטהרו". מה עלינו לעשות בכדי שביום הזה השם יכפר עלינו ויטהר אותנו מכל חטאתינו? "לפני ה' – תטהרו". זה המינימום שאנחנו צריכים לעשות

מהי המשמעות של "לפני ה' – תטהרו"? יש לנו מחלוקת בגמרא בין רבי לחכמים. רבי אומר עיצומו של יום מכפר גם בלי תשובה, וחכמים אומרים שיום הכיפורים מכפר רק לשנים בתשובה ואינו מכפר לשאינם שבים (יומא פ"ה ע"ב).

אמנם בזמן שבית המקדש קיים, גם חכמים מודים שעיצומו של יום מכפר, בגלל שיש שעיר לעזאזל וכך ימחו כל עוונותיהם של ישראל. אבל רבי סובר שלא רק בזמן שבית המקדש קיים עיצומו של יום מכפר בלי בתשובה, אלא גם היום.

אומר רבנו הרמח"ל, שיש אור שנשפע בזה העולם ביום הכיפורים, מה שאינו בשום יום מימות השנה, והוא מעין עצמותו יתברך. מי שרגיל בתורת הרמח"ל יודע שיש שתי הנהגות, יש הנהגת שכר ועונש – טוב ורע, שתלויה בענין של קיום התורה והמצוות, עשה ולא תעשה, ולימוד תורה. ויש הנהגת היחוד שבכל השנה היא נעלמת, ותתגלה רק לעתיד לבוא. הנהגה שהיא בחינת אל אחד יחיד ומיוחד. בחינה שאנחנו יודעים על קיומה, אך במציאות לא רואים אותה, כי היא נסתרת, נעלמת, בבחינת "ואנכי, הסתר אסתיר פני" (דברים ל"א י"ח). אבל ביום הכיפורים ההנהגה הזאת מגולה יותר מכל ימות השנה, ולכן העוונות קרובים להימחק, והתשובה קלה עד מאוד.

התשובה הנדרשת ביום הכיפורים היא תשובה יותר קלה אפילו מהתשובה שבעשרת ימי תשובה. איך יתכן? הרי על עשרת ימי תשובה דרשו חז"ל (ראש השנה י"ח ע"א) את הפסוק "דרשו ה' בהמצאו. קראו, בהיותו קרוב" (ישעיהו נ"ה ו'). מה כוונת חז"ל? הסבירו, שבימים כתקנם מי שרוצה לעשות תשובה, עליו לעבוד קשה. הוא צריך להטיח את הראש שלו בכותל עד שיקבלו את התשובה שלו, עד שיקבלו את התפילות שלו. מי אמר לך לחטוא? אתה לא מתבייש? אתה חושב שזה צחוק? העולם הפקר? השם אמר לך לא לעשות! מה עשית? כל שכן אם יש כריתות ומיתות בית דין וכל שכן חילול השם. אוי ואבוי, נגעת בכאלה דברים! אין לזה תיקון. אך הקב"ה רחום וחנון, ואומר תעשה תשובה. אז כל

השנה כולה אם אדם רוצה לעשות תשובה, יש בזה הגדרות, ישנם ספרים שלמים המדברים על דרכי התשובה. המלך נמצא בהיכל חדר לפני הדר. כדי להכנס, כדי לקבוע איתו פגישה, כדי לדבר איתו, כמה השתדלות אתה צריך לעשות. אבל בעשרת ימי תשובה "דרשו ה' בהמצאו. קראו, בהיותו קרוב". הקב"ה מצוי לכל אחד, גם ליחיד ולא רק לרבים (ראה בגמרא שם, שבכל ימות השנה הקב"ה מצוי לרבים כאשר עושים תשובה, אבל בעשרת ימי מצוי גם ליחיד שעושה תשובה. ר"ר).

כמו שאמר הדורש (ספר "ליקוטי תורה" לאדמו"ר הזקן), בימים האלה – המלך בשדה. אדם יכול לפגוש אותו. הוא לא יושב על הכסא, לא יושב בהיכל, הוא חשוף לכל. תצעק, תגיד אדוני המלך. תגיד מה שאתה מבקש, יתן לך. אבל הנמשל הוא יותר מהמשל, כי מה עושה מלך בשר ודם בשדה? הוא רוצה לאכול בשר על האש, לצוד ציד, ואז הוא יושב ומביאים לו מהמטבח כל מיני מאכלים. המלך, מלך מלכי המלכים, מה הוא עושה בשדה? הוא הולך לצוד את הנפשות שלנו, להחזיר אותנו בתשובה. הוא אומר, אני מחכה ומחכה שאולי יבואו, אף אחד לא בא כל השנה. אז אני עכשיו אלך אליהם, אני אביא אותם אלי. יותר משהעגל רוצה לינוק הפרה רוצה להניק, יותר מאשר אנחנו רוצים להיפטר מהעוונות שלנו – השם רוצה להפטר מהם. ואז הוא מחפש רק שמישהו יעשה איזה תשובה כל שהיא, כדי לקחת אותו ולהכניס אותו בפנים.

דרשו השם בהמצאו. הקב"ה ממציא עצמו ומתרצה ומתפייס בתחנונים של כל אחד מאיתנו בעשרת ימי תשובה. אבל ביום הכיפורים זה עוד יותר. ביום הכיפורים התשובה יותר פשוטה – מספיק גילוי מילתא בעלמא. כשאדם נמצא פה לפני השם, לפני השם תיטהרו, אז מספיק שיגיד רק מילה אחת, יגיד ריבונו של עולם, החטא הזה נמאס לי ממנו, לא רוצה אותו יותר, מתחרט, מספיק שאתה אומר "ניאצנו", נותן מכה על הלב וזה נמחק. כל שכן אם אדם מפרט את החטא, כמו שכותב "כף החיים" בשם ספרי מוסר, שחסידים ואנשי מעשה מתבודדים בעשרת ימי תשובה וזוכרים בכל העוונות שלהם וכותבים וכותבים ומביאים את הפתק ביום הכיפורים כדי למחוק אותם, וזה נמחק. אם אתה מתוודה אתה נהיה בריה חדשה, החטא נמחק. אבל אם אתה לא מתוודה עליהם, החטאים ישארו אצלך, אתה תסחב אותם עליך כל השנה. זה כדאי? אז זה מה שיש ביום הכיפורים – "ביום הזה יכפר עליכם", וכל מה שאנחנו צריכים לעשות זה רק "לפני ה' – תטהרו".

"לקדוש ה' מִבְּרָד" (ישעיהו נ"ח י"ג), דורשת הנמרא – זה יום הכיפורים (שבת ק"ט י"ג). אף על פי שבהלכה הוא נדרש לענין כבדהו בכסות נקיה, ואפילו שלא אוכלים יערוך שולחן עם מפה וידליק נרות וכו'. אבל יש עוד דרשה של חז"ל שאומרים שקדוש השם מכובד זה יום הכיפורים, הכוונה היא שהוא קדוש להשם בלבד. כל ימות השנה הקב"ה מנהיג את העולם לטוב. והשם גם נתן ברצונו ליצר הרע להנהיג את העולם, והנהיג אותנו להפך משוב. אז יש פה שני מנהיגים כביכול. אבל ביום הכיפורים, קדוש השם, היום הזה קדוש להשם בלבד. הקב"ה אומר ליצר הרע, לשטן וכל גונדא דילה מגיע לכם חופש. עבדתם כל כך קשה כל השנה, מגיע לכם יום אחד חופש. אבל ידוע שאחד שיש לו חופש, הוא עלול לטייל בכל מיני מקומות, זה לא מתאים. לכן הקב"ה לוקח אותנו, ושם אותנו בתהומא רבא וסוגר את המקום במנעולים של ברזל שלא יצא.

ואז מה קורה ביום הכיפורים שאין יצר הרע? כל היהודים עוזבים את הכל ובאים לבית הכנסת. אם אפשר היה לתעד את מה שקורה בבתי הכנסת בכל העולם, מה קורה בבתי תאטראות, בבתי קולנוע שהופכים לבתי כנסת. במקומות האלה באים אלפים, מאיפה יש להם מקום בבית כנסת? בבית כנסת יש מקום נניח לשלוש מאות איש, אפילו שיש רק מאה וחמישים מקומות, נשאר מקום לעוד מאה וחמישים ביום הכיפורים. אבל כאן מדובר באלפים. כולם באים, כולם צמים וכולם מתפללים, איך ימצאו מקום? אם היה מותר, היה אולי צריך לשלם לכמה גויים שילכו לצלם את כל המקומות ולהראות את היופי, שאין כמעט יהודי שלא עזב את הכל ובא לבית הכנסת. ואז זה מעיד לפני ה', אתה רואה? הוצאת לנו את יצר הרע – אנחנו כולנו שלך! אין לנו כלום, רק אתה! צועקים השם הוא האלוקים! שמע ישראל! השם השם אל רחום וחנון עשרים ושש פעמים.

אמר רבי עקיבא לפני מי אתם מיטהרים ומי מטהר אתכם, בא רבי עקיבא להגיד שהקב"ה פועל פה פעולה של עוצמה, עיצומו של יום מכפר. הקב"ה משפיע השפעה של אור שאין כדוגמתו בשאר ימות השנה, העצמות כביכול, מעין אמיתת הימצאו, וזה המכפר. שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים, ואומר מקווה ישראל השם, מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל.

נעבור לדבר על כהן גדול ואחר כך נחזור לדבר בנושא זה. כהן גדול ביום הכיפורים עושה את עיקר הכפרה, הוא כלי הכפרה על ישראל. בזמן שבית המקדש קיים, עיקר הכפרה זה על ידי בניסתו לפני ולפנים ועל ידי שעיר שהוא שולח על ידי איש עיתי המדברה וככה יימחו... ורואים בחוש איך שלשון של זהורית אדום מתהפך ללבן. גם האיש העיתי, גם כל אלה שנמצאים בדרך וגם אלו שבבית השם, כולם רואים את זה. העבודה של הכהן הגדול ביום הכיפורים, איך הוא עושה את כל העבודות לבד אחרי שלא ישן כלל בלילה, זה באמת נס, זה דבר פלא. אחת מהעבודות שלו, שנחשבת יחסית קלה, היא שהוא טובל חמש טבילות ביום הכיפורים. המקוואות בירושלים קרים! אני למדתי בירושלים, המקוואות שם קרים כמו מקווה האר"י, אולי אפילו יותר. בשביל להפיג קצת את צינת מי המקווה בבית המקדש, לא בשביל לחמם, היו שופכים לתוכו מים חמים.

יש פה אחד שטבל חמש פעמים באיזה יום? אתם יודעים איזה עובדה קשה זו? לפשוט את הבגדים לטבול להתנגב ללבוש את הבגדים ועוד פעם ועוד פעם. נניח שתטבול פעם אחת לפני הסליחות, פעם שניה לפני תפילת שחרית, פעם שלישית לפני מנחה פעם רביעית לפני ערבית ופעם חמישית לפני תיקון הצות. מישהו פעם ניסה לעשות את זה?

ביום הכיפורים יש הרבה עבודות, עבודות קשות שבמקדש. ובנוסף להן הוא יורד וטובל ועולה ומסתפג, וכל פעם מחליף את הבגדים וכל פעם הוא צריך לעשות קידוש ידיים ורגליים, כל טבילה שני קידוש ידים ורגליים, אחד לפני, ואחד אחרי שמתלבש. אתם יודעים מה זה קידוש ידיים ורגליים? הכהנים היו הולכים יחפים על רצפת השיש שבבית המקדש, לא היו הולכים עם גרביים ולא עם נעלים מגומי כמו שאנחנו הולכים ביום הכיפורים, אלא יחפים ממש. והכהן הגדול היה צריך להיות אתלם, לצורך קידוש ידיים ורגלים היה צריך להרים את הרגל עם היד ולהכניס לכיור.

משחרב בית המקדש העבודה נפלה על כל אחד מאיתנו, כל אחד מאיתנו הוא כהן גדול, ואנחנו צריכים לטבול חמש טבילות. רק לא במים, אלא וזרקתי עליכם מים, מקווה ישראל ה', אנחנו טובלים באור של הקב"ה. איפה נמצא האור הזה? חמשת התפילות אלו חמשת הטבילות.

חמש תפילות. כל תפילה זה מקווה. כל תפילה זה אור מיוחד. כל תפילה זה יום הכיפורים בפני עצמו. משל דוגמה, כדי לסבר את האוזן, אתם כולם ודאי יודעים שבנשמה של האדם יש נפש, יש רוח, יש נשמה, חיה ויחידה. כל תפילה נכנס איזה עומק, איזה רובד מהחטאים של האדם לאור הזה של השם, והאור מטהר אותו. נניח בתפילת ערבית, נפש. בתפילת שחרית רוח, עד הנעילה שזה יחידה. ואז אדם יוצא כבריה חדשה, נקי, טהור. מקווה ישראל השם. אתה טובל פה חמש טבילות כמו כהן גדול ביום הכיפורים, ועוד בעיצומו של יום, באור מיוחד.

בעצם מי פעל את האור? זהו זורקתי עליכם, זה הקב"ה פעל. מה אנחנו עושים פה? ובאמת בכל החגים זה ככה, לא רק ביום הכיפורים. צריך אדם להבין, שהעבודה היותר שייכת לנו היא ביום חול, בימים רגילים, הימים הרגילים שאדם בא ויושב ועמל וטורח ויגע והוא בתוך החול, בתוך העבודות, בתוך הגוף, והוא זורק את הכל והולך אל השם, זה קנין שאדם קונה. הימים טובים הם כמו שכר, יש לו חגים, מתענג על השם, הקב"ה מאיר לו, זה פעולה של הקב"ה. אנחנו צריכים לקחת את הפעולות האלה וללמוד מהם את עבודת השם ביום חול.

אז הפעולות האלה בחגים ובפרט ביום הכיפורים זה הקב"ה פועל. המקוואות האלה, הטבילות האלה, הטהרה, האור, זורקתי עליכם מים טהורים, לפני מי אתם מיטהרים, מקווה ישראל השם. מה עלינו לעשות בשביל רק לקבל את האור? אם אתה רוצה לקבל, ולקבל את הכל, כל מה שהקב"ה נותן, עלינו לעשות דבר פשוט. מהו הדבר הפשוט? קידוש ידיים ורגליים. קידוש ידיים ורגלים כיצד? קידוש רגלים – לעמוד, מלאכים, אתה לא אוכל ולא שותה, אתה מלאך. יש כאלה שגם לא ישנים כמו האר"י, כמו כהן גדול. טוב זה לא בשבילנו, לא בשביל הדור שלנו. מי שלא ישן כל הלילה, או אפילו לא ישן טוב בלילה, זה ישפיע עליו כל היום, אז חבל, ביום זה תנצל טוב את הכוחות. אבל ברוב זמן התפילה עומדים, בלחש אתה צריך לעמוד, בחזרה אתה צריך לעמוד, בסליחות צריך לעמוד, מה נשאר לך, פה ושם כמה ישיבות קטנות. בפרט מתי צריך לעמוד? בוידוי. לפי דעת הרמב"ם, מתי אדם מקיים מצוות התשובה? בוידוי. לכן הרמב"ם מונה את הוידוי למצוות עשה של התשובה, הוידוי הוא התשובה. וביום הכיפורים זה בעצם התשובה הנדרשת מאיתנו – וידוי.

קידוש ידיים ורגלים, אתה לוקח את הרגלים, עומד, ולוקח את הידיים ומכה – חטאתי עויתי פשעתי. כמה וידויים אתה עושה? יש חמש תפילות – בכל תפילה שני קידוש ידיים ורגלים. כמו הכהן – בכל טבילה פעמיים קידוש ידיים ורגלים, אחד בסוף תפילת הלחש, ואחד בסליחות בחזרה. הרי קידוש ידיים ורגלים פעמים בכל תפילה, וביחד יש לנו עשרה וידויים. בעמידה – מקדש רגליו, ובוידוי – מקדש ידיו בהכאה על החזה.

אומר רבנו ה"בן איש חי", בין על פי הפשט ובין על פי הקבלה, צריך האדם לדייק את מקום הכאת האגרוף. "וּלְהַפּוֹת בְּאַגְרֹף רִשְׁעִי" (ישעיהו נ"ח ד), לפי הפשט אנחנו אומרים ללב, למה עשית לי ככה? אתה גרמת, תקבל מכות, זה לפי הפשט. לפי הקבלה כשאדם עושה חטא, החטא סותם, גורם לו סתימה במערכת של התפשטות האור של הקב"ה בתוכו. זה גורם לכך ש"פה-לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִראוּ, אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ" (תהלים קמ"ז ה-ו). הוא בא ללמוד תורה ולמרות שיש לו פה, ויש לו עיניים, קשה ללמוד, מה קרה? יש לו עוונות שסותמים ולכן הוא לא יכול לסבול ללמוד את התורה. אין לו דבקות, משהו מפריע לו.

אז אומר על זה ה"בן איש חי", על פי הסוד, על פי האר"י, כשאנחנו מכים במקום הזה, שהוא הצינור המרכזי של הסתימה, זה משחרר את הסתימה. זה דומה לשק של קמח. כשנגמר המקום ולא ניתן למלא עוד קמח מלמעלה, נותנים מכה בשק וזה משחרר עוד מקום, ואז יש מקום לעוד קמח. אומר ה"בן איש חי", שמקום ההכאה צריך להיות מדויק! המקום הזה הוא בחזה כנגד הלב. היכן בדיוק? תיקח את האגרוף, שים אותו מתחת לדר בצד שמאל ואז תזיז אותו קצת פנימה לכיוון האמצע, יותר נוטה לצד שמאל, שם נמצא הלב. שם צריך להכות. וסימנך, כשאתה מכה באותו מקום זה קצת כואב.

יש כאלו שמכים גם כאשר הם מתוודים בעת שאומרים "על חטא שחטאנו" שזה שורשי החטאים. הוידוי על החטאים עצמם זה האלפא ביתא של אשמנו, בגדנו, גזלנו וכל שכן הוידוי הגדול של החיד"א שהביא בו פירוט עצום של כל החטאים (ספר "כף אחת"). אז בנוסף יש גם מושג של שורשי החטאים. "על חטא שחטאנו לפניך באונס" וכו' (במאמר מוסגר: לפעמים יש לאדם הרגשה של אונס והוא חושב שמותר לחטוא, ואומר נו מה אני אעשה? אני אנוס. איזה אנוס? אתה אנוס את עצמך ואתה אומר

שבתון יהיה לכם, זה יום הכיפורים. יום הכיפורים הוא השבת של מערכת החגים.

לכן בנעילה מגיעים למקום גבוה כמו במנחה של שבת. במנחה של שבת מגיעים לרעיון דרעיון אשתכח בעלמא, לדיקנא קדישא דאריך אנפין. הנשמות שלנו והעולמות כולם עולים מתפילה לתפילה בשבת, שלא כמו ביום חול. אותו דבר קורה ביום הכיפורים, עולים מתפילה לתפילה וכשמגיעים לנעילה מגיעים לשיא השיאים, וכל תפילה ותפילה עם הוידוים שלה, עם הסליחות, זה אוצר בלום, זה יום כיפורים בפני עצמו.

מפאת קוצר הזמן, לא אאריך עוד בנקודה זו מכיון שאני רוצה להכנס לעוד נקודה חשובה שביום הכיפורים. אני מקווה שהבנתם מהו מהותו של יום הכיפורים, והעיקר הוא להבין דבר אחד – לנצל את היום הזה, בפרט שהשנה יום הכיפורים יוצא בשבת (בשנת תשע"ב. ר"ר). העוצמה של יום הכיפורים מתגברת על שבת, לכן מתענים ולא מקיימים עונג שבת אם חל יום הכיפורים בשבת. אדם אומר מה בשבת לא אכלנו? אי אי אי, איפה הסעודות? איפה היין? הבשר, הדגים? שבת!

תדע לך – ביום הכיפורים אתה אוכל ועוד איזה אוכל אתה אוכל! אדם לא צריך לדאוג בכלל על שום אוכל. איך? כל יום אתה מזין את הגוף והגוף מקיים את הנשמה ע"י האוכל, ביום הכיפורים אתה מזין את הנשמה והיא שולחת מזון לגוף. הגוף שבע! הוא לא צריך אכילה ושתייה, הוא מלאך!

ביום הכיפורים אתה אוכל חמש סעודות, חמש תפילות, סעודות דשנות עם סליחות ווידוים, עם פיוטים. אוי אוי אוי, באיזה בית מלון נותנים חמש ארוחות ליום? הקב"ה מארח אותנו, והאור שלו מזין אותנו, נותן לנו נפלאות, חמש סעודות. מה אתה מדבר שאין סעודות? יש סעודות ועוד איזה סעודות, והסעודות האלה ממש מזינות את הגוף.

מתי אדם מרגיש רעב? כשעובר יום הכיפורים, אחרי קידוש הלבנה, גם בקידוש הלבנה אתה עוד רואה אנשים קופצים. מאיפה יש לכם כח? אדם לא אכל ולא שתה, והוא שר בשמחה דוד מלך ישראל חי וקיים, לך הביתה לאכול בשמחה לחמך, לא – הוא רוצה עוד יום אחד כזה. רק לאחר שנגמר יום הכיפורים אדם מתחיל להעריך מה זה יום הכיפורים. אבל כשאדם בא הביתה ורואה את האוכל, אז הוא

אנוס? אין דבר כזה! אם הקב"ה נתן תורה ואמר שזה אסור לעשות, יש לך את הכוחות מהשמים להתגבר ולזרוק הכל). אז יש שורשי החטאים. הם מתחילים מאל"ף עד תי"ו כמו בוידוי, ואח"כ מתי"ו עד אל"ף לכן צריך לבחור את הסידורים של ה"בן איש חי", הסידורים שיש בהם וידוי על סדר האלפא ביתא ישר והפוך, אבג"ד ו-תשר"ק, אור ישר ואור חוזר, ואז העוונות מתפקקים. זה קידוש של ידיים ורגלים, לפני השם תיטהרו, כשאדם מקדש ידיו ורגליו ועושה וידוי.

כתוב בספרים, שעיקר הזכות ביום הכיפורים היא התשוקה החזקה שאדם בא אליה מתוך עשרת ימי תשובה, כשהוא מתבונן בעשרת ימי תשובה על המצב הרוחני שלו, על המצב של החטאים והעוונות שלו ואומר אוי ואבוי אם אני אשאר ככה, אני לא יכול להמשיך את הדרך, ואז יש לו הזדמנות להכנס בתנופה באהבה בשמחה, גילו ברעדה, ולבקש מהקב"ה למחול לו על הכל, שלא ישאר שום דבר. איך אומר הפייטן, מי שהתוודה טוב לו ומי ששכח איזה עוון ולא התוודה עליו רע לו. העוון הזה ממשיך איתו כל השנה כולה. אסור לשכוח כלום. אשריו מי בא בתנופה ושמחה ותשוקה גדולה מאוד לזרוק מעליו את כל קופת השרצים שמאחוריו, כמו שאומר רבנו יונה שאדם מחליט ומקבל עליו – די! אני רוצה להיטהר, להיות בריה חדש. אומר רבנו הרמח"ל היום הזה, יום הכיפורים, יש בכוחו להביא את האדם להיות כבריה חדשה שלא חטאה מעולם. אם לא הצליח בערבית תוסף בשחרית לחש וחזרה, מוסף לחש וחזרה, מנחה לחש וחזרה, נעילה, אי אי אי איזה עליות שיש בנעילה.

יום הכיפורים נקרא שבת. יש לנו ששה ימים ושבת, כמו שיש מערכת רגילה של יום יום שהיא בנויה ששה ימים ושבת, ושוב ששה ימים ושבת, ארבע שבתות ואז נסגר חודש. חודש ועוד חודש עד סיום ששה חודשים, ששה חודשים בשמן המור וששה חודשים בבשמים, קיץ חורף, ואז יש שנה. כך בשנה יש מערכת אחרת שנקראת מערכת החגים, היא לא תלויה בששה ימים ושבת, היא תלויה בשלושה מרכזים: פסח שבועות וסוכות, כאשר ראש השנה ועשרת ימי תשובה וכיפור הם קשורים לסוכות. זו מערכת של חגים. אם נספור כמה חגים יש לנו: פסח, שבועות, ראש השנה, סוכות, שמיני עצרת, הנוכה ופורים (נספרים ביחד, ר"ר), הרי ששה חגים. מי השבת שלהם? הם נחשבים כמו ימי החול לעומת שבת

מתחיל להרגיש את הגוף, אבל באמת ביום הכיפורים לא מרגישים רעב וחולשה. אתה אוכל! הנשמה מזינה את הגוף! ביום הכיפורים אתה אוכל מהמקורות שאבותינו אכלו מן מן השמים, מזון רוחני שהזין להם גם את הגוף.

אז נמצא שאין מה לדאוג. אנחנו מסודרים. הקב"ה בא ביום הזה ומסדר לנו את כל הענינים. זה הכל הוא. אז מה עלינו לעשות? תהיה רציני ביום הזה! תענית דיבור? לא צריך אפילו להגידו זה ברור! הרי יש לך סידור כזה עבה. יש לך זמן לדבר משהו אחר? יש לך זמן לדבר עם מישהו? לכן אפילו בערבית שמים מליה, אם באת לפני השקיעה תברך עליה, ואם לא, תשים אותה בלי ברכה. למה? עם הטלית מכסים את הראש כדי שלא תסתכל לא ימינה ולא שמאלה ולא קדימה. אתה רואה רק את הסידור ורק את עצמך. תתרכז מסביב לאור של הקב"ה. מה מקווה מטהר את הטמאים, גם הקב"ה מטהר את ישראל, תתעלה, תנצל. תקבל את האור שהקב"ה משפיע, במלוא העוצמה מאה אחוז כדי שתוכל להיות באמת כמו בריה חדשה שלא הטאה.

והנה מורי ורבותי, כשאנחנו מגיעים לנעילה יש שינוי. החלפת המטבע של התפילה, במקום כתבנו, אומרים חותמנו. החותם הפנימי, מה המשמעות של החותם? אדם ביום הכיפורים רוצה לנצל עד הסוף, הוא ראה שבערבית הוא עלה דרגה, בשחרית בלחש וחזרה עוד שתי דרגות, ומוסף עוד שתי דרגות, ומנחה, ונעילה, עכשיו הוא נמצא בשיא, דבוק באל אחד יחיד ומיוחד. חסר את הגילוי הנמור בכל הבריאה – שיבוא משיח. ובאמת זה יום הכי ראוי שיבוא ינון ואליהו כמו שאנחנו אומרים בפיוט בנעילה, ינון ואליהו אני שולח.

אז אדם פוחד, ואומר אוי ואבוי, אם עכשיו לא תבוא גאולה אני אאבד כל ההתעלות שהגעתי אליה עכשיו. אז האדם לפעמים יכול להגיד ריבוננו של עולם 'ועמך, לא-תפצתי בְּאֶרֶץ' (תהלים ע"ג כ"ה), אם הגעתי לכזה מעמד, אולי אני אשאר איתך למעלה. זה יותר טוב מאשר להשאר פה, מה אני עושה פה? אם אני אשאר פה, אוי ואבוי, אני עוד פעם אחזור לכל ההרגלים, לכל היצרים וכל הנסיונות וכל החטאים.

היה גביר אחד גאה שבא מדמשק לצפת לבדוק את האר"י. אמרו לו שיש מישהו שרואה במצח את כל העוונות והוא אמר אין דברים כאלה. מי יכול לראות

מה עשיתי? ואמר אני רוצה לראות את הבן אדם הזה. כשהיה עוד בדרך, האר"י אמר לתלמידים שלו, בא עכשיו אחד לבדוק אותי. הגביר הגיע ונכנס. הוא חיכה קצת עד שהאר"י יגמור את השיעור ואמר לו לפני כולם, רבנו, שמעתי עליך שאתה רואה על המצח את כל מה שהאדם עשה. תגיד לי בבקשה מה עשיתי, אני לא מתבייש, אתה יכול להגיד חופשי לפני כולם. האר"י אמר לא כדאי לך, אמר לו הגביר אל תדאג.

אז האר"י התחיל להגיד את מעשיו של הגביר, והגביר מתפעל, כן, כן, זה נכון. פתאום האר"י אמר איזה דבר שהגביר עשה, שזה דבר שהוא בושה וחרפה להגיד על אותו גביר שעשה דבר כזה. הגביר בחוצפתו, במקום להוריד את הראש ולבכות אמר, כל מה שאמרת עד עכשיו זה נכון, אבל הדבר האחרון שאמרת זה לא נכון. התחצף. אמר לו האר"י ככה אתה אומר? טוב בבקשה תסתכלו פה על הקיר. אנחנו חושבים שהוידאו וכל הדברים האלו זה חידושים. צריך לדעת שכל מה שקורה נרשם, אבן מקיר תזעק, קורות ביתו של אדם יעידו עליו, יש מצלמות נסתרות של הקב"ה בכל מקום. רק שאף אחד לא יודע איך לקלוט את ההקלטות של המצלמות האלו ולהציג אותם. אבל האר"י ידע. הוא פתח את המצלמות האלה והראה לכולם את מעשיו של האדם הזה בדיוק.

כאשר ראה זאת הגביר הוא נפל על הרצפה והתחיל לצעוק ולבכות שהוא רוצה תיקון. תיקון? אמר לו האר"י לך לא יועיל תיקון, איזה תיקון? אתה מתחצף! אמר לו הגביר רבנו אני לא זו מפה, תעשה לי תיקון. אמר לו האר"י אם אתה רוצה תיקון אנחנו לוקחים עכשיו בית דין ודנים אותך. לקחו אב בית הדין את מהרח"ו והוסיפו עוד שני דינים, אחד מהם האלשיך הקדוש, כולם מוסמכים ממרן ה"בית יוסף". התחילו לדון בעניינים של החטאים והעוונות שלו, ופסקו לו שריפה.

קשרו לו את הידיים, פתחו לו את הפה והוא רואה איך לוקחים פתילה עם עופרת ומרתיחים אותה, והוא מחכה, הוא קיבל עליו את הדין למות, זהו. האר"י אמר איתו את הוידוי הגדול של רבנו ניסים ליום הכיפורים, וכמה חצרות בצפת התאספו לאחר ששמעו את ההכאות שלו על הלב שנשמעו כמו הכאות בתופים מרוב שהוא הכה מכל הלב. הגביר בכה ועשה תשובה נמורה וחיכה למיתה שתגאל אותו. כאשר באו לשפוך לו את פתילה עם העופרת

הרותחת לתוך הפה, האר"י אמר למהרח"ו, במקום את הפתילה עם העופרת שים לו דבש. הגביר חיכה לפתילה ופתאום שמים לו דבש. הוא התנגד ואמר מה זה? איפה הפתילה? אמר לו האר"י אין כזה דבר "אם-אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַרְשָׁע, כִּי אִם-פְּשׁוֹב רְשָׁע מְדַרְכֵּנוּ, וְחָיָה" (יחזקאל ל"ג י"א), אתה צריך לעשות תשובה ולחיות. אז אמר לו הגביר מעיד אני עלי שמים וארץ, אם אני אצא מפה אני חוזר לכל העברות, היצר הרע שלי גדול ואני לא מסוגל להתגבר עליו, יותר טוב שאמות. עכשיו נטהרתי, עשיתי וידוי, תן לי ללכת, זה הכי טוב בשבילי, תעשה לי טובה. אמר לו האר"י תישאר איתי פה ארבעים יום ואני מבטיח לך שהכל יסתדר. בארבעים יום האלה הוא נתן לו לקרוא חמישים דפי זוהר בגירסא בכל יום, ונותן לו כל מיני תיקונים וכל מיני תשובות, עד שהפך אותו לבעל תשובה אמיתי. אח"כ הוא היה מתמכין דאורייתא.

אם כן, בנעילה אדם כל כך טוב לו עם הקב"ה, מרגיש כל כך זך ונקי אחרי הוידוים ואחרי הטהרה של אור השם, הוא פוחד מאוד שלא תחזור חנה לשחרותה, שישכח את השם ויחזור לכל ההרגלים שלו. אז הוא אומר ריבונו של עולם אני מבקש ממך עוד בקשה, כל היום הלאיתי אותך בבקשות של מחילה וסליחה וכפרה ועכשיו אני מבקש דבר אחד, תחתום אותי על המדרגה הזו, אני רוצה להשאר פה איתך להיכן שהגעתי ביום הכיפורים.

אומר רבנו האר"י חידוש, מה זה חותם? הקב"ה בונה בכל יום הכיפורים מלבוש רוחני, כמו שכתוב אצל שמואל הנביא "וּמְעִיל קָטָן תַּעֲשֶׂה-לוֹ אִמּוֹ" (שמואל א', ב' י"ט), ומלביש את הנשמה. זה נקרא חותם הפנימי, פנימי מכיון שזה מלבוש לנשמה. עכשיו בשביל לעבור עבירה שכבר התוודת עליה והתכפרה, הוא לא יכול לחזור לעבירה עד שיקרע את הלבוש, כך שלא במהרה הוא חוטא. אז מה נשאר לנו? הגוף נשאר חשוף. עוברים עוד כמה ימים ומגיע הושענא רבה, שם נעשה חותם החיצון לגוף, משנה למלך שהוא החותם הפנימי של הנשמה.

החותם הזה זה ממש שמות קודש. שלושה שמות אהי"ה, שהם בחי' התשובה, בחינת הבינה, גימטריא חותם (ג' אהי"ה במילוי יודי"ן, וי"ן ואלפי"ן עם הכולל, ר"ר), ומלבישים את הנשמה, ומכוונים בהם בנעילה. אני אומר, תראו איך שהקב"ה דאג לנו אפילו לנקודה הזו.

לכו ותראו השבוע נפטר אחד מגדולי הגדולים של המשגיחים, הרב גדליה אייזמן. נפטר בליל שבת אחרי ראש השנה בצום גדליה (צום גדליה תשע"ב היה בשבת ונדחה ליום א', ר"ר). קראו לו גדליה ונפטר בצום גדליה בן אחיקם, מי יודע בסוד השם. נפטר בן מאה ושתים שנה, האריך ימים. באמת הוא היה אדם מאד רגוע, שקול, היה אחד מגדולי גדולי המשגיחים, אני זכיתי לשמוע אותו. כל הישיבות בירושלים היו הולכים לשמוע את השיחה שלו, זו היתה שיחה מיוחדת שניתנה לפני יום הכיפורים. שאלו אותו מה הזכות של יום הכיפורים, והוא אמר אם אדם זוכה לקחת את יום הכיפורים ולמשוך אותו לכל השנה כולה, זה הזכות. להאיר בו את כל השנה, להמשיך את האור של יום הכיפורים לכל השנה, אז אפילו לפי הפשט מביאים את אותו הענין (החותם) שמובא בכתבי האר"י.

אז יהי רצון שהקב"ה יעזור שבע"ה ביום הכיפורים הזה ניקח תנופה של תשובה מאהבה, שאפילו הזדונות יהפכו לזכויות. אחד אמר, למה השמן מתערבב בתקיעות מיושב? הוא אמר תשובה שנהנתי ממנה. יש תשובות מיוחדות על זה אבל הוא אמר תשובה יפה פשוטה. שפשוט השמן בא עם חבילות חבילות של עבירות של כל בני האדם. וממה הוא פוחד? הוא פוחד שהבן אדם שעומד מולו, אם הוא יעשה תשובה מאהבה, כל זה ילך לצד השני ויכריע את הכף לצד זכות. הוא רוצה לקטרג ופוחד שכל זה יהפך לזכויות. וזה בידינו, הכל בידינו. תשובה מאהבה.

ובאמת היום הזה, איזה יום! יום של אהבת השם, לא היו ימים טובים לישראל כמי"ז באב ויום הכיפורים. זה יום טוב. אין לך אדם שנכנס ליום הכיפורים ולא מרויח. החוכמה היא להרויח את הכל, אבל אין לך אדם שיוצא מיום הכיפורים בלי להיות מיליארדר. שהרי, כמה אדם מוכן לשלם אם חס ושלום הוא חולה באיזה מחלה של מוות, כמה הוא מוכן לשלם בשביל לצאת מזה? ופה ביום הכיפורים כמה חטאים וכמה עוונות מתכפרים, הרי אין ייסורים בלי עוון. כמה הצלת את עצמך מכל מיני ייסורים וכל מיני דברים קשים. אז לכן צריך להיכנס באהבה ובשמחה, ולתפוס את הסידור, פיו וליבו שווים. אין לנו משהו אחר. לצעוק! אם לא תצעק ביום הזה מתי תצעק? באמצע השנה צועק אדם ולא נענה? תטיח את ראשך בכותל, לא יעזור כלום. אם לא תבכה בכיפור מתי תבכה? אחר כך זה כבר לא יועילו הבכיות. נחתם הכל!

כמו ביום הכיפורים, לימוד התורה זה כמו יום הכיפורים בכל השנה.

לכן תלמידי חכמים אצלם הכל זה גבוה, אפילו בחול הם כמו בשבת. אלה שלומדים תורה, אין למעלה מהם. לכן ישתדל כל אחד מאיתנו לקבל עליו באהבה את דרכי הלימוד, ישתדל לבצע את זה, כי היום ברוך השם אפשר ללמוד, בשבתך בביתך, בלכתך בדרך, ובכל מיני הזדמנויות אדם יכול לשבת ולעסוק בתורה.

השם יעזרנו על דבר כבוד שמו ויטע בליבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו כרצונו, ונכתב ונחתם בספרם של צדיקים, אמן כן יהי רצון.

הערה: כידוע אין בכוחו של תמליל שיחה להעביר את כל המסרים החשובים שאפשר לקבל כאשר שומעים את השיחה עצמה. לכן מומלץ מאד להאזין לדברי קודשו של כ"ק מו"ר זיע"א ולשמוע את כל השיחה מתחילתה ועד סופה, דברים כהויתם. ואם נפלה שגיאה באיזה פרט בהקלדת ועריכת התמליל הנ"ל, ה' הטוב יכפר בעדנו.

רפאל רחמים

אדם צריך לעורר את עצמו ביום הזה, תן את כל הכוחות. מה שאומרים כולם בתפילה תגיד גם אתה, השם השם, אל רחום וחנון, אי אי אי, איך צריך להגיד את הי"ג מידות של רחמים. וכן על זה הדרך בתפילה, מה אתה ממהר? החזן לא יגמור מהר! אל תשב כמו בול עץ, תשתדל, תכוון, תקרא כל מילה ומילה. תכוון ברוך אתה ה', להגיד את המילים לפני השם, ברגש. אין לך מה למהר, יש סידורים, תתבטא כמו שצריך, והשם יתברך יעזור שנעבור את יום הכיפורים הזה כמו שצריך, ונבוא לנעילה ונחתם להיות נקיים זכים וברים יחד עם כלל ישראל, ונזכה בע"ה שיחתום השם את השנה הזאת לשנת גאולה וישועה. אמן. ינון ואליה אני שולח.

והעיקר זו ההתמדה, ההתמדה בלימוד. אי אי אי, מי שמבין בשביל מה בא אדם לעולם, רק התורה הקדושה, תורה. יש מצוות, יש מעשים טובים, אבל למעלה מן הכל, זה הלימוד, לימוד התורה, תורה לשמה זה הדרגה שאדם נדבק בהשם, נדבק בהשם.

הקב"ה הוא בלתי נתפס, אין-סוף. אבל הקב"ה חכמים את עצמו כביכול בתוך התורה. אורייתא וקב"ה חד הוא, כשאתה לומד תורה, אתה מושך אור מהקב"ה. מעצמות אורו יתברך. הלימוד פועל כך

ישר כח לר' אליהו מכלוף הי"ו
שתרם להוצאת עלון זה לעילוי נרנח"י של
מו"ר אביו ר' דוד מכלוף בן מסעודה זצ"ל ומרת אימו מרת זכיה בת מסעודה ז"ל.
יהי רצון שזכותו של מו"ר זצוק"ל תגן עליו ועל אשתו ובניו ובנותיו וכל בני משפחתו
ויחתמו לשנה טובה ומתוקה.

"קם רבי הייא על רגליו ואמר: עד השתא בוצינא קדישא מסתכל עלן. השתא לאו הוא עדין אלא לאשתדל לא ביקרייה" (אדרא וזמא קדישא דף רציו ע"ב)
חברים יקרים, כל המעוניין להשתתף במימון הוצאת העלון, לעשות למען הפצת תורתו של מו"ר זיע"א, לזיכוי הרבים, ושיהיו שפתותיו רובבות, יפנה לר"מ. ניתן גם להקדיש לעלוי נשמה, להצלחה, ולרפואה. יהי רצון שזכותו של מו"ר זצוק"ל תגן עליכם ועל כל ישראל.

ניתן לצפות בשיחה זו ולהוריד עלון זה מהאתר וכן לקבלו במייל. נא לפנות לרפאל רחמים:
rr4487@gmail.com | 054-481-4487 | sites.google.com/site/RabbiNissimPeretz